

ARKULIN

Imena

ARKULIN, stari neženja
VLAH KUČIVRAT, sluga Arkulinov
MILOV, drugi sluga Arkulinov
MILICA, djevojka Arkulinova
ANČICA udovica, nevjesta Marićeva
LOPUĐANIN VICULIN, brat Ančićin
MARIĆ, zaručnik Ančićin
VUKAVA, starica
KOTORANIN TRIPE
NEGROMANT
KANDŽILIJER
GRK ALBANEZ

PRVI ČIN

Jedini prizor

Arkulin i [Vlah] Kučivrat

ARKULIN: *Cibo dolce e nutrimento della longa quaresima.*¹

VLAH: (Bob i leća korizmina hrana jes, a Petar Longo sve mu ono posilaše.)

ARKULIN: *Aglio* – luk česan *et quella cipolla*² – kapula, bez koje vi, žene, ne biste mogli sofrikat činit; i zaludu bi bili cipoli riječki i gere lokrumanske da se lučca kapule najprvo ne potpriga.

VLAH: (Jes, bogme smo s gosparom i prikle prigali; a dobro ih priga, a ja mu sam puhao, ah, ah!)

ARKULIN: *Veramente*³ Pulju neću neg s suzami uspomenut, a dinaricā kad bi mi poslali, munite srebrne kolura od neba, i zlatne kolura od sunca. I kako se svijetu ovako ujutro, kad sunce sine, oko obeseli i otvori, tako i meni, na svjetlos od zлата, oko mi se otvoraše, srce mi se veseljaše. A sada nije dukat moje sunce; skrinju zatvorih i čavli zabih.

VLAH: (Jes, bogme, ova svinja ima dukata dosta.)

ARKULIN: Nije moje dunižanje Orlanda, veće moje je svitlo sunce Ančica dilikana, profilana.

VLAH: (Ona li s nosom od pedi? Ubio te Bog i š njom!)

ARKULIN: Moje je dunižanje nje pod kuću veselo.

VLAH: (Jes, bogme, tu mu je vaš dan šećna. Stara se je kladu užegla.)

¹ Slatko jelo i hrana duge korizme. (tal.)

² Češnjak [...] i onaj crveni luk (tal.)

³ Uistinu (tal.)

ARKULIN: Tu je moje *verdezzante prato, lo sole reluzente*⁴.

VLAH: (*Farfanzia, ferfeto!*)⁵

ARKULIN: Tu je moje tezoro i moje *dolce riposo*⁶.

*Quella dolce memoria di quello zorno
che fu prinzipio a sì lunghi martiri,*⁷

početak koja bi od moje tužice;

a sad me pokrijepi, gizardava rozice.

Tvoj sam rob, tvoj sluga i tvoj ću umriti,

diklice, nî drùgā moje oko nego ti!

VLAH: (Rekoh vam ja er moj gospodar Arkulin i bersat umije.)

ARKULIN: Nut što ljubav čini! *Amor, con che miracolo fai*⁸, da prije ne znah što je veras, a sad pljujem verse. *Amor, el tuo dolce liquor*⁹, kako med pčelicu u slasti sve stavlja.

VLAH: (E, jes! Sve svinja njeke slasti ije, a meni ne da ni okusit.)

ARKULIN: Ma ti, krudela *rubella de amore*¹⁰, čemu si kru-dela? Što hoć od mene? Život ti darivam; može li se veće dat?

VLAH: (Bijedan ti darov! Oto te ne bi na turskom pazaru somun hljeba prodao.)

ARKULIN: Ti ćeš moć rijet da sam star! Nijesam star, du-šice. Je li tko da se sa mnom ukiduje? Je li tko da se sa mnom škrima? Je li tko da sa mnom tanca? Čovjeka se ne bojim u sve dintilece od svijeta.

VLAH: (Ah, ah, ava, nuti ruge što od sebe čini! Nut gdje mu je gaćnik, junaci, ispao! Ovdı da ga Ančica vidi, sad bi se spon-drala od ljubavi za njim.)

⁴ zelena livada, blistavo sunce (tal.)

⁵ Pogrešnim izgovorom *f* mjesto *p* riječ je vezana za *ferfetu*, prema tal. *per-fetto*, tj. savršen, samo što su se možda u Vlahovu uhu stopila značenja riječi *furfanteria* (lopovluk) i *perfezione* (savršenost).

⁶ slatki mir (tal.)

⁷ To slatko sjećanje na onaj dan / što je bio početak tako dugotrajnim pat-njama (tal.; modificirani stihovi iz prve tercine Petrarčina *Trijumfa lju-bavi*)

⁸ Ljubavi, kakvim li čudom djeluješ (tal.)

⁹ Ljubavi, tvoj slatki sok (tal.)

¹⁰ nepokornice ljubavi (tal.)

ARKULIN: *Ah, mia vita leggiadra*¹¹, ku nekada imah! Kurvina kćeri, er bi za mnom trčala, a ja bih prid tobom bje-
žao, ter bih te morio kako ovratu na tri dlake, kako sad i ti
mene moriš. Ma kad me umoriš, poslije ti će žao bit; jošte ćeš,
kučko, za mnom proplakat, *et dopo morte aiuto porzerai al tuo
Arkulino*¹² – kad, kučko, bude zaludu i kad ti bude mala har,
i kad, kučko jedna... Ja te ću... po svetoga Arkulina, moje ime!
Ne budeš bez mene umrijet, da je zdravo ova pestuleza!

VLAH: Maj prc! Pođ' mu tkogodi dlačicu s plašta dvigni sa-
da! Ako sad nađe Ančicu, svoju morozu, Ančica zlo ide, bogme
ju pjersa! Ljubav se je u ijed obrnula, razjedio se je. Maganja,
neće ni da jede kad je u ijedu, a meni se, bogme, tada trbuh ne
veseli. Tko ti mene dovede iz Vlahā, da mu sam kmet, ter me
nauči na njeke ure jesti – razbile se! Ma kad svinja zasjede, do-
bro poiije; a bogme t' i ja š njim, istom kad mu položim, kad ga
malo pohvalim da ferfeto bersa i da je u njem golem junak – u
onoj rđi! Tu ti bude moj trbuh kakono pratarsci bisaci, kadno
o svetkovini idu po Župi prosit. Po' ću vidjet kud ide i malo mu
se prijavit, da me ne bi onom festulezijom, svinja, dohitio – sr-
dit je.

¹¹ Ah, mili moj živote (tal.)

¹² i nakon smrti pružit ćeš pomoć svome Arkulinu (tal.)